

Sygn. akt II PK 214/18

## POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa B. Ł.  
przeciwko Spółce Wodnej "Ł." w Ł.  
o przywrócenie do pracy,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 7 listopada 2019 r.,  
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w S.  
z dnia 18 maja 2018 r., sygn. akt V Pa (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od powódki na rzecz pozwanej 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 maja 2018 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił apelację powódki B.Ł. od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 28 listopada 2017 r. w sprawie przeciwko Spółce Wodnej "Ł." w Ł. o przywrócenie do pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego nie doszło do naruszenia prawa materialnego, to jest art. 30 § 4 k.p., albowiem w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy o pracę pracodawca w sposób szczegółowy wskazał przyczynę uzasadniającą to wypowiedzenie. Postępowanie dowodowe wykazało, iż jest to przyczyna rzeczywista, doszło bowiem do zmiany regulaminu organizacyjnego pozwanej i zostało zlikwidowane stanowisko ostatnio zajmowane przez powódkę, czyli stanowisko do spraw obsługi klienta, przez co nie może odnieść zamierzonego

skutku zarzut naruszenia art. 45 § 1 k.p. Sąd Okręgowy podzielił pogląd Sądu Rejonowego, że podanie w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy o pracę daty pierwszego zatrudnienia w pozwanej Spółce, a nie daty zawarcia umowy o pracę na ostatnio zajmowanym stanowisku, nie mogło wprowadzić powódki w błąd, co do rzeczywistych przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę i rodzaju zajmowanego stanowiska. Powódka z racji choćby posiadanego wykształcenia, nie mogła wyprowadzić z tego oświadczenia wniosku, iż pracodawcy chodzi o inne stanowisko niż obecnie przez powódkę zajmowane. O tym, że powódka właściwie zrozumiała złożone przez pracodawcę oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę świadczą złożone przez nią wyjaśnienia w toku informacyjnego wysłuchania przed Sądem Rejonowym. Powódkę dziwiło, że w Spółce działającej na rzecz ludności likwiduje się stanowisko do spraw obsługi klienta. Zdaniem Sądu Okręgowego oznacza to, iż dobrze zrozumiała treść wypowiedzenia, odnosząc zmiany reorganizacyjne do aktualnie zajmowanego przez siebie stanowiska pracy.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu przepisów prawa materialnego: art. 30 § 4 k.p. w związku z art. 45 § 1 k.p. poprzez błędną wykładnię, a w konsekwencji niezastosowanie i oddalenie powództwa.

W ocenie skarżące w sprawie spełnione zostały przynajmniej dwie z przesłanek wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., to jest w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a skarga jest oczywiście uzasadniona. Jej zdaniem wymaga wyjaśnienia, czy wskazanie w wypowiedzeniu umowy o pracę ram czasowych ówczesnie (pierwszej) łączącej strony umowy, w sytuacji, gdy przyczyną wypowiedzenia kolejnej umowy była likwidacją stanowiska pracy, którego nazwa w rzeczonym wypowiedzeniu nie została przez pracodawcę wskazana (dookreślona) należy ujmować jedynie w granicach omyłki pisarskiej pracodawcy, czy też w granicach naruszenia przepisów o wypowiedzaniu umów o pracę lub też jego zasadności. Mimo obecności w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, jego rozwikłanie jest zdaniem skarżącej oczywiste. Nie budzi bowiem wątpliwości, że zaskarżony wyrok w sposób oczywisty narusza prawo, albowiem doszło do oczywistego naruszenia - zarówno przez Sądy obu instancji przepisów prawa materialnego, to jest art. 30 § 4 k.p. w związku z art. 45 § 1 k.p. Błędna wykładnia, a w konsekwencji niezastosowanie wymienionych przepisów skutkowało ewidentną

i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymagało prowadzenia bardziej złożonych rozumowań.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie dostarczyła podstaw uzasadniających jej przyjęcie do rozpoznania.

W myśl art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). Nie może mieć natomiast charakteru kazuistycznego i zawierać szeregu szczegółowych założeń determinujących odpowiedź, jak i nie może służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., IV CSK 405/15, LEX nr 2160209). Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2018 r., I UK 268/17, LEX nr 2508639; z dnia 17

kwietnia 2018 r., I UK 267/17, LEX nr 2495973). Taka sytuacja nie zachodzi w rozpoznawanej sprawie.

Zauważyć należy, że wypowiedzenie umowy o pracę bez wskazania przyczyny lub bez jej odpowiedniego uważa się za dokonane z naruszeniem prawa, ściślej - z art. 30 § 4 k.p., natomiast wypowiedzenie, które nastąpiło z dostatecznie zrozumiałym dla adresata i weryfikowalnym podaniem rzeczywistej przyczyny, lecz ta została następnie uznana za niezasadną, kwalifikowane jest jako wypowiedzenie nieuzasadnione w rozumieniu art. 45 § 1 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2016 r., III PK 143/15, M.P.Pr. 2016/11/562). W orzecnictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, że likwidacja stanowiska pracy jest sama w sobie wystarczającą przyczyną uzasadniającą wypowiedzenie umowy o pracę (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2019 r., I PK 40/18, LEX nr 2692181; z dnia 20 maja 2014 r., I PK 271/13, M.P.Pr. 2015/6/282-283; z dnia 3 września 2013 r., I PK 41/13, OSNP 2014 nr 8, poz. 116; z dnia 23 maja 1997 r., I PKN 176/97, OSNAPIUS 1998 nr 9, poz. 263). Jeżeli chodzi zaś o sformułowanie przez pracodawcę przyczyny rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się zgodnie, że celem regulacji zawartej w art. 30 § 4 k.p. jest umożliwienie pracownikowi obrony przed wypowiedzeniem (ewentualnie rozwiązaniem bez wypowiedzenia) umowy, a zatem ujęcie przyczyn powinno być na tyle konkretne i precyzyjne, aby umożliwiało pracownikowi rzeczową obronę w razie ewentualnego procesu (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 listopada 2008 r., I PK 81/08, Monitor Prawa Pracy 2009 Nr 2, poz. 86-90; z dnia 19 kwietnia 2010 r., II PK 306/09, LEX nr 602696). Podana przyczyna powinna być dostatecznie skonkretyzowana i jasna przede wszystkim dla adresata - pracownika. Rzeczą sądu rozpoznającego odwołanie jest ustalenie (w razie sporu), czy sformułowanie zawarte w oświadczeniu pracodawcy było dla pracownika dostatecznie zrozumiałe (wyroki Sądu Najwyższego; z dnia 23 maja 2019 r., III PK 71/18, LEX nr 2673109; z dnia 10 maja 2018 r., II PK 74/17, LEX nr 2488653; z dnia 12 kwietnia 2018 r., I PK 19/17, LEX nr 2492099). Przyjmuje się również, że nieprecyzyjne wskazanie przez pracodawcę przyczyny wypowiedzenia nie narusza art. 30 § 4 k.p., jeżeli w okolicznościach danej sprawy, z uwzględnieniem informacji podanych pracownikowi przez pracodawcę w inny sposób, stanowi to dostateczne

sprecyzowanie tej przyczyny (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2019 r., I PK 20/18, LEX nr 2647590).

W rozpoznawanej sprawie sądy *meriti* zgodnie uznały, że wskazana w oświadczeniu pracodawcy przyczyna wypowiedzenia umowy była zrozumiała dla pracownika. Sąd Apelacyjny podniósł, że w treści oświadczenia pracodawca nie podał nazwy aktualnie zajmowanego stanowiska przez powódkę, ale w uzasadnieniu (trzeci akapit od dołu) wskazał, iż brak jest możliwości i konieczności utrzymania dotychczasowego stanowiska pracy. Treść oświadczenia pracodawcy, mimo że zawierała datę początkowego zatrudnienia w pozwanej Spółce, a nie datę zawarcia umowy o pracę na ostatnio zajmowanym stanowisku, była w ocenie Sądu Apelacyjnego jasna i czytelna. Co warte odnotowania, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca nie wskazała, że oświadczenie pracodawcy było dla niej niezrozumiałe. Jej zdaniem "omyłkowe sformułowanie wypowiedzanej umowy o pracę oznacza w tym przypadku błąd pracodawcy oznaczający wadliwe wypowiedzenie umowy, od którego pracodawca nie powinien się uchylać". Punkt ciężkości położony jest zatem na poszukiwaniu sankcji. Nadto zauważyć należy, że pierwsza z umów łącząca strony była umową o pracę na okres próbny, która rozwiązała się z upływem czasu na jaki została zawarta ponad rok przed złożeniem przez pracodawcę oświadczenia o wypowiedzeniu kolejnej umowy o pracę, co skarżąca wyraźnie przytacza w skardze kasacyjnej (s. 4). Poza tym przepisy prawa nie przewidują obowiązku podawania przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę na okres próbny.

Odnotować należy również, że kwestia dostatecznie konkretnego i zrozumiałego dla pracownika wskazania przyczyny wypowiedzenia jest okolicznością faktyczną (wyroki z dnia 19 stycznia 2000 r., I PKN 481/99, OSNAPiUS 2001 nr 11, poz. 373; z dnia 25 lutego 2016 r., II PK 363/14, LEX nr 2019536), co wobec związania Sądu Najwyższego ustalonym stanem faktycznym sprawy (art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.) wyłącza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy Sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji, chociażby w celu podważenia wykładni dokonanej przez ten Sąd lub niewłaściwego

zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, jest niedopuszczalny (art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c.).

Chybiony jest również zarzut oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Ujęta w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. W dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednocześnie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt. 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt. 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990). Co jest sporne nie może być oczywiste (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, LEX nr 2159122; z dnia 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13, LEX nr 1771724).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398<sup>21</sup> k.p.c.

as